

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 67

5 вересня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 67 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Горовая С.

Зыбкие цели оппозиции и конкретность В. Медведчука	6
---	----------

Бусол О.

Прояви корупції в системі охорони здоров'я України за даними журналістських розслідувань.....	11
--	-----------

Законодавча влада	29
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	36
------------------------------	-----------

Політика	45
-----------------------	-----------

Економіка	49
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	54
---	-----------

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Кабінет Міністрів відкритий до співпраці з Верховною Радою України

Зі вступного слова Прем'єр-міністра України М. Азарова на засіданні уряду 4 вересня 2013 р.

...Глава держави у виступі у Верховній Раді чітко визначив завдання, які стоять перед урядом у співпраці з законодавчим органом. Від імені уряду я заявляю, що ми зробимо все необхідне, щоб законодавча робота відбувалась конструктивно та ефективно. Для цього кожен член Кабінету Міністрів у цілому повинен, по-перше, підвищити вимоги до якості розроблених законопроектів, по-друге, більше часу присвятити особистій роботі з парламентарями, роботі в комітетах і фракціях Верховної Ради, переконливо доводити народним депутатам зміст перетворень, які формують майбутнє нашої держави.

Кабінет Міністрів відкритий до співпраці з парламентом України щодо стабільного соціально-економічного розвитку держави. Плідна співпраця Президента, уряду та Верховної Ради України – це запорука сталого економічного та соціального розвитку держави.

На поточну сесію у нас є два найголовніших питання, життєво важливих для країни.

Перше: уряд і Верховна Рада повинні зробити законами ті норми, які необхідні для підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом. Зовсім короткий час відділяє нас від саміту у Вільнюсі, тому нічого не може бути відкладене, тим більше – потонути у безплідних дискусіях.

Зокрема невідкладними є законопроекти, пов'язані з удосконаленням виборчого законодавства, реформуванням виборчої системи, правосуддя та правоохоронних органів, а також законопроекти, спрямовані на боротьбу з корупцією та поліпшення бізнес-клімату в нашій країні. Частина таких

законопроектів вже узгоджена з відповідними європейськими інституціями, і, після остаточного опрацювання, буде внесена до Верховної Ради та, переконаний, буде ухвалена парламентом у вересні – жовтні.

Хочу наголосити, що всі політичні сили, які складають більшість у парламенті, заявили про готовність виконати план з підготовки Угоди про асоціацію. Це їх історична відповідальність перед народом України.

Друге: нам необхідно прийняти реалістичний, збалансований бюджет держави на 2014 р. Цей бюджет повинен забезпечити підтримку вітчизняного виробництва і на основі цього зростання соціальних стандартів. Наголошую на особливій відповідальності Міністерства фінансів і Міністерства економічного розвитку і торгівлі за розробку саме такого проекту бюджету.

...Уряд подав на розгляд до Верховної Ради майже 200 законопроектів.

Серед них хочу особливо виділити ті, які спрямовані на підтримку вітчизняного виробництва і стимулювання економічної активності. На наше переконання найважливішим для розвитку економіки України є продовження перетворень, спрямованих на подальшу дерегуляцію підприємницької діяльності та покращення інвестиційного клімату.

Серед першочергових завдань для поліпшення підприємницького клімату є прийняття внесеного Президентом України законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру», яким пропонується скасувати 78 таких документів.

Також, з метою спрощення умов започаткування та провадження підприємницької діяльності, уряд вніс на розгляд Верховної Ради законопроекти, які потребують невідкладного розгляду, зокрема:

– про встановлення принципу провадження господарської діяльності суб'єктами приватного права без застосування печаток та про здійснення реєстрації та господарської діяльності з використанням електронних засобів зв'язку;

– про забезпечення вільного та безкоштовного доступу до інформації з державних реєстрів, що містять відомості про суб'єктів господарювання;

– законопроекти про спрощення процедури державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців;

– про державну допомогу суб'єктам господарювання щодо прозорості надання та використання державної допомоги;

– про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів.

Хочу особливо підкреслити, що реальне поліпшення бізнес-клімату полягає не тільки у створенні ліберальної, стимулюючої нормативної бази, а й у щоденній роботі всіх органів державної влади з практичної реалізації та неухильного виконання законодавства. Персональну відповідальність за організацію такої роботи несуть всі члени уряду, а в першу чергу – міністр економічного розвитку і торгівлі І. Прасолов, голова Держслужби з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва М. Бродський та глави регіональних адміністрацій та інші посадові особи (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 4.09*).

Кабінет Міністрів розгляне Угоду про асоціацію 18 вересня

Кабінет Міністрів України на своєму засіданні 18 вересня розгляне текст Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі зі співголовами Моніторинговою місії Європарламенту А. Кваснєвським та П. Коксом.

«На засіданні уряду, яке відбудеться 18 вересня, ми розглянемо текст Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, і потім ми розпочнемо внутрішньодержавні процедури, необхідні для підписання Угоди», – зазначив М. Азаров. Він підкреслив, що текст Угоди був опублікований у відкритих

джерелах, була врахована думка громадськості, експертів, представників різних політичних сил. Прем'єр-міністр додав, що на це засідання також запросять голову Представництва ЄС в Україні Я. Томбінські.

Глава уряду також висловив сподівання, що візит місії Європарламенту буде успішним, і, зокрема, сприятиме реалізації роботи, яку проводить Україна з метою підписання Угоди про асоціацію (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.09).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**С. Горовая, науч. сотруд. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммуникациям**

Зыбкие цели оппозиции и конкретность

В. Медведчука

В Украине начинается подготовка к президентским выборам. СМИ уже информируют о разворачивании по стране избирательных штабов кандидатов. Так, политтехнолог С. Гайдай еще в начале августа обращал внимание на то, что: «“Батьківщина” первой создала штаб по подготовке президентских выборов» (<http://www.nr2.ru/kiev/452847.html>, 05.08.2013).

При этом наблюдается достаточно явный раздор и разобщенность в рядах оппозиционных сил. Несмотря на все разговоры со стороны оппозиции о возможном выдвижении единого кандидата, исходя из информации СМИ, договориться в данном вопросе им непросто.

Так, лидер оппозиционной партии – «Батьківщини» – Ю. Тимошенко объявила о намерении побороться за пост Президента еще в марте текущего года. Правда, для участия в выборах ей нужно получить досрочное освобождение из тюрьмы. Хотя съезд партии «Батьківщина» уже выдвинул

Ю. Тимошенко кандидатом в Президенты и рассматривается вопрос стратегии победы на президентских выборах 2015 г. Об этом, в частности, рассказал председатель политсовета партии А. Яценюк по завершению четырехчасовой встречи с Ю. Тимошенко в харьковской больнице «Укрзалізниці».

«Основной разговор был уделен тому, как победить на выборах 2015 г., какие шаги должны быть сделаны для этой победы и что надо делать после этой победы для Украины. Тимошенко, как всегда, сильна духом, светла умом, контролирует всю ситуацию, знает, что происходит, и лично руководит процессами объединения партий. Я остался доволен этой встречей, в первую очередь по-человечески. Ю. Тимошенко, как всегда, очень сильная, и каждая минута нашего разговора добавляла нам общую уверенность, что мы способны победить, что мы знаем, как это сделать, что у нас сформирована единая мощная команда, и сегодня партия «Батьківщина» и фракция «Батьківщина» как крупнейшая и самая мощная оппозиционная команда способна к реальным изменениям в стране и к тому, чтобы Украина стала проевропейской, стала тем государством, в котором хочется жить», – подчеркнул А. Яценюк (<http://www.uadaily.net/index.php?view=157481>, 06.08.2013).

В свою очередь, председатель другой оппозиционной партии – партии «Свобода» О. Тягнибок заявил, что его партия будет принимать участие во всех выборах в Украине, в том числе президентских. «Я член организации. “Свобода” всегда заявляла, что во всех выборах, которые пройдут в Украине, местных, парламентских или президентских, в любых выборах партия будет участвовать. Я это заранее говорю, чтобы не возникало никаких вопросов», – заявил О. Тягнибок ([http://svodka.net/index.php?option=com_content&view=article&id=863475:tyagnibok-predupredil-hto-toje-poydet-v-prezidenti&catid=50](http://svodka.net/index.php?option=com_content&view=article&id=863475:tyagnibok-predupredil-hto-toje-poydet-v-prezidenti&catid=50;)., 21.08.2013).

Лидер украинской оппозиционной партии «УДАР» В. Кличко продолжает «держат интригу». В СМИ то появляется, то опровергается информация о его участии в президентской кампании. Так, в одном из последних своих заявлений на эту

тему, по информации «Би-би-си», он дал понять, что собирается баллотироваться в Президенты на выборах 2015 г. По словам В. Кличко, он официально объявит о решении через несколько месяцев, «посоветовавшись с гражданским обществом» (http://www.bbc.co.uk/russian/international/2013/08/130830_ukraine_klichko_presidency.shtml, 31.08.2013).

Эксперты, в большинстве своем, также сходятся во мнении относительно возможного отсутствия в оппозиции единого кандидата. Так, руководитель Центра «Третий сектор» А. Золотарев в своем комментарии подчеркнул, что лидеры трех парламентских политсил пойдут на президентские выборы отдельными колоннами. Он обратил внимание на то, что день Независимости все три оппозиционных лидера праздновали порознь: «Кличко на мотоцикле ехал в Европу, Тягнибок через Днепр, как Мао через Янцзы, заплыв устроил, Яценюк манифестации в Киеве провел. У каждого свой путь, своя стратегия» (<http://www.bagnet.org/news/politics/225331?>, 31.08.2013).

Как отметил эксперт, такая ситуация выигрышна для власти, потому что, «хотя лидеры оппозиции и говорят, что они едины, что во втором туре будет от них один кандидат, тем не менее, разновекторность – налицо».

Доктор политических наук С. Жильцов подчеркивал в материале российской «Независимой газеты», что действия основных политических сил в Украине подчинены президентским выборам, которые должны пройти в начале 2015 г. (http://www.ng.ru/courier/2013-09-02/11_ukraina_vybory.html, 02.09.2013). Он также отметил стремительно меняющуюся ситуацию с расстановкой сил украинской оппозиции. Еще несколько месяцев назад три оппозиционных политика – А. Яценюк, В. Кличко и О. Тягнибок – делали заявления о выдвижении единого кандидата на президентских выборах. При этом А. Яценюк рассматривался в качестве фаворита президентской кампании от оппозиции. Однако уже к концу августа ситуация кардинально изменилась. На фоне ослабления А. Яценюка началось усиление позиций лидера партии УДАР В. Кличко, рейтинг которого в последнее время занимает верхние строчки социологических опросов.

По мнению эксперта, В. Кличко выгодно отличается от «Свободы» и ее лидера О. Тягнибока демонстрацией умеренных позиций, отсутствием радикализма в выступлениях. Присутствие в УДАРе многочисленных представителей «Нашей Украины» предопределяет позиции В. Кличко по вопросам внутренней и внешней политики. Кроме того, В. Кличко рассматривается окружением В. Януковича в качестве предсказуемого политика, который, в отличие от О. Тягнибока, будет придерживаться достигнутых договоренностей.

Также С. Жильцов подчеркнул, что для украинского Президента одним из ключевых вопросов выступает подбор «партнера» на президентских выборах. В силу того, что практически все оппозиционные лидеры имеют рейтинг выше, чем у Президента, данная задача практически не имеет решения. По этой причине окружение В. Януковича вынуждено действовать по всем направлениям, пытаясь комбинировать различные варианты, которые позволят нынешнему Президенту сохранить власть после 2015 г. В арсенале у Президента имеется закон о референдуме, Конституционная Ассамблея, внешнеполитические инициативы, которые, как это уже не раз бывало в современной истории Украины, оказывали влияние на предпочтения электората.

Также Президент может вернуться к идее федерализации страны, предложив формировать двухпалатный парламент. Например, предложения Конституционной ассамблеи по изменению действующего Основного закона предполагают ослабление оппозиции и блокирование деятельности региональных элит, многие из которых готовы поддержать оппозицию. Соответственно, Президент может вернуться к идее федерализации страны, предложив формировать двухпалатный парламент. Другим направлением реформирования Основного закона может стать усиление административного ресурса Президента.

Предложения по реформированию Конституции должны быть представлены В. Януковичу в сентябре текущего года и затем вынесены для публичного обсуждения. Их дальнейшее использование будет зависеть от расстановки сил внутри страны, экономической ситуации и итогов Вильнюсского саммита.

Кроме того, обращает на себя внимание интерес СМИ к В. Медведчуку и некие предположения о том, что «открытое сближение В. Путина и В. Медведчука может свидетельствовать о многом: либо Медведчук – просто инструмент давления на Януковича, либо Путин уже определился с новой кандидатурой на пост Президента Украины» (<http://vlasti.net/news/172434>, 21.08.2013).

Директор Института стран СНГ К. Затулин в своем комментарии ситуации подчеркнул: «В. Медведчук – известный на Украине политик. Его портреты на каждом углу в Украине. Он выступает за интеграцию Украины в Таможенный союз, и В. Путину, естественно, хотелось, чтобы на Украине существовали политические силы, которые несли эту идею в массы. Но в то же время пока Янукович и Медведчук – несопоставимые по политическому весу фигуры на Украине. Медведчук почему-то не пошел на выборы в Верховную Раду». При этом, отмечает эксперт, даже если В. Путин все же решит сделать ставку на В. Медведчука, это еще не станет гарантией победы для его кандидата. «В русскоязычной Украине Путина уважают, но навязать избирателям человека, который не ведет внутривнутриполитической борьбы здесь, на Украине, нельзя. Скорее речь идет о том, чтобы помочь Путину оказать влияние на Януковича. Я думаю, что точка невозврата к прежним отношениям между Путиным и Януковичам еще не пройдена», – утверждает К. Затулин.

Украинский политолог В. Карасев считает, что В. Путин, скорее всего, рассматривает движение В. Медведчука как ту политическую силу, на которую Россия могла бы сделать ставку на парламентских выборах в 2017 г. «Россия, возможно, попытается создать электорально привлекательную политическую силу, которая бы могла потеснить на юге и востоке Украины Партию регионов В. Януковича, в которой с наибольшей интеграцией Украины в Европу противоречия будут нарастать. И этот вакуум, который образуется после распада Партии регионов, по задумке Путина, может занять “Украинский выбор” Медведчука», – отметил В. Карасев. Он считает, что среди текущих задач Кремля – организация референдума в

Україне по поводу вступления в Таможенный и в Европейский Союз. Раскалывать украинское общество по этому вопросу, возможно, также будет поручено В. Медведчуку. Ведь соглашение с ЕС об ассоциации и зоне свободной торговли, которое Украина готовит с 2007 г., может быть подписано уже в ноябре.

О. Бусол, канд. юрид. наук, старш. наук. спіроб. СІАЗ НБУВ

Прояви корупції в системі охорони здоров'я України за даними журналістських розслідувань

Відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України», криза системи охорони здоров'я і соціального захисту населення і, як наслідок, небезпечне погіршення стану здоров'я населення, поширення наркоманії, алкоголізму, соціальних хвороб є одними із загроз національним інтересам і національній безпеці України.

У свою чергу, доповідь неурядової організації з вивчення і боротьби з корупцією Transparency International висвітлює стан справ у всесвітній індустрії медичних послуг, обіг якої перевищує 3 трлн дол. США, розкриває мережу непрозорих схем, які є живильним ґрунтом для корупції. Більшість людей, які задіяні у сфері охорони здоров'я, старанно й чесно виконують свій обов'язок, водночас існують переконливі докази хабарництва й шахрайства в галузі надання медичних послуг – від дрібних крадіжок і вимагань до значних зловживань у галузі політики охорони здоров'я і її фінансування, заснованих на «відкатах» державним чиновникам. Так, наприклад, у Болгарії лікарі часто приймають за свої послуги подарунки й грошові суми від 10–50 до 1100 дол. США. На Філіппінах 10-відсотковий ріст розміру хабарів призвів до 20-відсоткового зниження кількості дітей, які пройшли вакцинацію. У Камбоджі, незважаючи на збільшення обсягів коштів, які виділялися на медичну допомогу, індикатори ефективності охорони здоров'я значно погіршилися, що стало безпосереднім наслідком розкрадань фондів державної охорони здоров'я.

Навпаки, у Великій Британії впровадження жорстоких механізмів контролю дали змогу знизити збитки від корупції на 300 млн дол. США. У Коста-Ріці майже 20 % міжнародного займу в 40 млн дол. США, виділеного на придбання медичного обладнання, опинилося в кишенях приватних осіб. Декілька високопосадовців Національної ради по боротьбі зі СНІДом Кенії спрямовували життєво важливі для хворих кошти на рахунки фіктивних організацій, які були спеціально створені для надходження в їхню особисту кишеню державних коштів.

Щорічно Європейська спілка по боротьбі з корупцією в галузі охорони здоров'я (European Healthcare Fraud and Corruption Network, EHFCN) проводить конференції, у яких беруть участь члени Комітету по боротьбі з корупцією, експерти з охорони здоров'я, політики, представники правоохоронних структур близько 16 країн світу.

Про важливість для України вивчення досвіду подолання корупції у європейських країнах говорять розпочаті заходи щодо реформування медичної галузі. Так, Указом Президента України «Про додаткові заходи щодо реформування системи охорони здоров'я населення» від 27 січня 2010 р. № 70 з метою впровадження європейських стандартів забезпечення права громадян на медичну допомогу, утвердження здорового способу життя Кабінету Міністрів України доручено забезпечити в установленому порядку розроблення і затвердження Державної програми реформування системи охорони здоров'я населення, у якій передбачити заходи, зокрема, щодо підготовки і внесення на розгляд Верховної Ради України відповідних законопроектів щодо забезпечення додержання державних гарантій надання населенню безоплатної кваліфікованої медичної допомоги, запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

До того ж Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я» від 17 лютого 2010 р. № 208 визначені основні концептуальні напрями реформування системи охорони здоров'я. У цьому ж документі Міністерству охорони здоров'я було доручено роз-

робити проект Державної програми реформування системи охорони здоров'я, у якій передбачити підготовку проектів законодавчих актів щодо регулювання порядку надання громадянам медичної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я, удосконалення системи контролю за якістю лікувально-діагностичного процесу й станом проведення експертизи тимчасової і стійкої втрати працездатності, за якістю лікарських засобів і виробів медичного призначення, запровадження ефективного механізму боротьби з виробництвом і розповсюдженням фальсифікованих і неякісних лікарських засобів.

Однак експерти стверджують, що після розпочатої реформи медичної галузі ситуація істотно не змінилася ні в виявленні та розкритті правопорушень і злочинів, ні в реальному стані корупції, ні в тому, як сприймають таке становище громадяни України. Разом з тим, серед інших сфер корупція в галузі охорони здоров'я є особливо небезпечним явищем. У масовій свідомості професія лікаря асоціюється з безкорисним і самовідданим служінням людям, а здоров'я є фундаментом, що закладає основи життєдіяльності суспільства, без якого інші цінності втрачають свій сенс.

Журналісти зазначають, що останнім часом почастишали випадки вчинення більш небезпечних корупційних проявів, ніж дрібні хабарі у вигляді дарунків медичним працівникам за лікування – існують переконливі факти масштабних зловживань у проведенні політики охорони здоров'я і фінансуванні цієї галузі.

Аналіз повідомлень ЗМІ говорить про те, що корупція має місце на всіх «поверхах» системи охорони здоров'я – від дільничних медичних сестер до вищих чинів у міністерстві. Чим вище «поверх», тим про більш масштабні зловживання йдеться: якщо в кабінетах звичайних лікарів корупція починається зі 100 грн, то на «самому верху» вона сягає декілька сотень тисяч доларів.

За результатами опитування, проведеного у 2011 р. Київським інститутом проблем управління ім. Горшеніна, більшість українців (74,6 %) вважають, що система охорони здоров'я в Україні корумпована. Майже половина населення

стикалася з корупцією особисто, а 43,4 % опитаних заявили, що медичні працівники державних закладів просто вимагали гроші.

За даними соціологів, на введення страхової медицини згодні 44,6 % українців. Тим більше, що дві третини опитаних і так оплачували послуги лікарів за останній рік. Кожен третій опитаний (38,7 %) вважає, що знизити рівень корупції допоможе введення страхової медицини. Кожен четвертий українець (24,2 %) віддав би перевагу платити за медичні послуги готівкою лікарю, кожен десятий (10,3 %) – готівкою через касу, а 8,3 % віддали б перевагу безготівковому розрахунку.

Під час опитування з'ясувалося, що, незважаючи ні на що, 39,6 % респондентів продовжують наполягати, що медицина в Україні повинна бути безкоштовною. Мешканці всіх регіонів України висловлюють стурбованість тим, як упроваджується «медична реформа», яка може взагалі залишити без медичних послуг малозабезпечених і соціально незахищених людей.

Незалежними журналістськими розслідуваннями встановлено, що сьогодні в Україні поширено декілька корупційних схем у галузі охорони здоров'я. Однією з них є виписка нібито потрібних ліків. Так, крім основних препаратів, що входять у стандартну схему лікування, хворому виписують кілька додаткових, які насправді непотрібні. З покупки пацієнтом «потрібних» ліків у рекомендованій лікарем аптеці останній отримує від тієї аптеки від 5 до 20 % прибутку. Те ж саме стосується так званих БАДів (біологічно активних добавок), які лікарі часто пропонують як додаткове лікування, хоча подібні препарати часто не мають офіційного підтвердження ефективності.

Статистика говорить про вимирання української нації, водночас кількість людей у світі збільшується. При цьому випереджаючими темпами зростає кількість інвалідів в Україні, яких офіційно налічується близько 2,5 млн (цифра не відображає реального стану). Причина тому – отримання довідок і пільг інваліда здоровими людьми завдяки корупційним схемам. Підробка довідок і зловживання в роботі медико-соціальних експертних комісій (МСЕК) надзвичайно поширена в Україні. Традиційно МСЕК вважаються «хлібним місцем» у

галузі медицини. Кожний четвертий інвалід отримує групу інвалідності за хабар, мінімальний розмір якого становить 1 тис. грн. Таким чином, «у тінь» щорічно йде мінімум 625 млн грн. Як правило, справжні інваліди часто за станом здоров'я не можуть приїхати на засідання МСЕК для отримання інвалідності, але її отримують багато здорових українців. Причиною тому є малі доходи українських громадян, які вони намагаються поповнити пенсіями за інвалідність, відповідними доплатами й субсидіями. Так, за даними правоохоронних органів, у 2012 р. заступник головного лікаря одного з медичних закладів Дніпропетровська вимагав і отримав хабар у сумі 7 тис. грн від мешканця Дніпродзержинська за надання виписки про наявність захворювання, яке надає право медико-соціальної експертній комісії встановити групу інвалідності. Прокуратурою району було порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України.

Результати перевірки із залученням можливостей правоохоронних і контролюючих органів підтвердили попередні висновки фахівців Пенсійного фонду України про причини зростання кількості постраждалих унаслідок аварії на Чорнобильській АЕС і ліквідаторів. Одна з них – фальсифікація документів, що мала масовий характер. Зокрема, у деяких регіонах (Київ, Київська, Донецька, Черкаська й Житомирська області) були виявлені від 40 до 500 однотипних фактів надання в районні управління фонду фальсифікованих рішень судів, довідок МСЕК про інвалідність, пов'язану з участю в ліквідації аварії на ЧАЕС або внаслідок цієї аварії, підроблених довідок військових частин, підприємств, організацій про проживання в населених пунктах із підвищеним радіоактивним забрудненням тощо. Наприклад, у ряді районів Житомирської області було зафіксовано 80 випадків надання для оформлення пенсії по інвалідності довідок обласної МСЕК, які остання офіційно не видавала.

У Рахові Закарпатської області правоохоронними органами затримано лікаря, яка вимагала хабар у сумі 300 дол. за продовження терміну інвалідності тяжкохворої малолітньої

дитини. Про факт хабара знала заступник головного лікаря поліклініки, яка їй дала згоду на отримання грошової винагороди. За цим фактом було порушено кримінальну справу за ч. 3 ст. 368 КК України (отримання хабара за попередньою змовою групою осіб).

Направлено до суду кримінальну справу, порушену стосовно заступника головного лікаря з експертизи тимчасової непрацездатності одного із районних територіальних медичних об'єднань Тернопільської області, який впродовж квітня – червня 2012 р. отримав у своєму службовому кабінеті з 10-ти громадян неправомірну винагороду на загальну суму 3150 грн. Гроші посадовець вимагав від громадян за свій вплив на членів МСЕК з метою прийняття позитивних рішень про присвоєння чи продовження їм певної групи інвалідності. Прокуратурою Тернополя стосовно цього медичного працівника було порушено кримінальну справу за ч. 3 ст. 369-2 КК України (зловживання впливом).

Співробітник Вінницького обласного центру медично-соціальної експертизи вимагав 3 тис. дол. у літньої жінки – вчительки сільської школи – за встановлення безстрокової групи інвалідності. Хабарника затримали на гарячому працівники Служби безпеки України.

Це тільки декілька характерних прикладів корупційних правопорушень, які продовжують мати місце в медичній галузі. Попит на довідки про інвалідність в Україні зріс останнім часом утричі, приблизно вдвічі – на довідки про вагітність (якої насправді не існує). ЗМІ розкривають «розцінки» подібних довідок: фальшивий лікарняний на тиждень у Києві коштує 150–300 грн, довідка про зроблені щеплення дитині – 300–400 грн, підтвердження побоїв – 300–500 дол. Прибуток лікаря в столиці України, завдяки здійсненню корупційних дій, за місяць становить від 800 до 1200 грн.

В Інтернеті з'являються сайти, наприклад sicklist.com.ua, які спеціалізуються на наданні таких послуг.

Вимагання хабарів медичними працівниками ЗМІ також називають поширеним явищем, підтвердженням чого є оприлюднена правоохоронними органами інформація про факти

хабарництва. Так, у 2012 р. заступник головного лікаря перинатального центру на Закарпатті вимагала в психолога-консультанта відділу освіти районної державної адміністрації хабар у сумі 3 тис. дол. за сприяння в усиновленні дитини. Медичного працівника затримали в місцевому кафе, де вона отримала частину хабара в сумі 1 тис. дол. Обласною прокуратурою стосовно лікаря порушено кримінальну справу за ч. 3 ст. 368 КК України (отримання хабара).

Головний державний санітарний лікар Виноградівського району був затриманий працівниками правоохоронних органів при вимаганні хабара від мешканця Дніпропетровської області в розмірі 300 дол. – за сприяння в видачі дозволу на встановлення кабінету комп'ютерної діагностики людини.

За твердженням громадян, про що пишуть популярні видання, розкриваючи корупційні схеми, факти вимагання хабарів за проведення формально безкоштовних операцій відбуваються повсюдно: «Термінова операція робиться, як правило, без обговорення оплати. Хоча і в такому випадку родичам говорять до операції, що безкоштовно оперує тільки чергова бригада, але можна “попросити” і хорошого хірурга приділити вам увагу за гроші. Або після операції повідомляють, скільки потрібно за неї заплатити. Якщо ж має бути планова операція, без “конверта” не оперують, при цьому вартість нескладної операції становить мінімум 600 у. о. Гроші діляться на бригаду: лівова частка – хірургу, частина – анестезіологу та медсестрі. Особливо блюзнірськими є випадки, коли йдеться про проведення операцій у зв'язку із загрозою життю хворих, коли задля врятування життя своїх близьких люди продають усе, що мають».

Не сприяє викорененню корупції практика запровадження благодійних внесків у медичних закладах у такому вигляді, у якому вони існують сьогодні. Так, кожен хворий, при зверненні за медичною допомогою (від консультації терапевта до складної хірургічної операції), вносить певну суму грошей у лікарняні каси. Суму, яку потрібно заплатити, називають лікарі, і зазвичай вона становить 200–800 грн. Якщо пацієнт платить менше, ставлення до нього з боку медперсоналу буде відповідне. Отримані грошові внески часто йдуть не на

зарплату співробітникам, закупівлю апаратури, ремонт тощо, а в кишеню головного лікаря, бухгалтера й далі по вертикалі.

Завуальованою корупцією можна вважати нецільове використання коштів медичних установ. При цьому використовуються найрізноманітніші схеми. Наприклад, проводять махінації з виплатою зарплат: замість оплати з одного фонду, оплата відбувається з іншого – з якого йдуть менші відрахування державі. У результаті, частина суми надходить до кишені головного лікаря, бухгалтера тощо.

Ще одним прикладом нецільового використання коштів є введення в штат медичного закладу додаткових посад, у яких немає потреби. Тобто фактично відбувається розтрата бюджетних коштів. Ще на початку 2010 р. Головним контрольно-ревізійним управлінням було виявлено порушення у фінансово-господарській діяльності Київської лікарні швидкої допомоги на суму 718,87 тис. грн.

Корупція між лікарями та фармацевтами існує у вигляді «відкатів» на закупівлю. Це отримання чиновником, пов'язаним із закупівлями, хабарів за те, що він замовляє за державні гроші певний товар у фірм, зацікавлених у продажу цього товару. Як правило, такий товар у кілька разів дорожчий, ніж його аналог, присутній на ринку, або взагалі не потрібний конкретному медичному закладу.

Приклад закупівлі товару, який не підходить, – автомобілі швидкої допомоги. Практики стверджують, що медичним працівникам не вигідні фургони, розраховані на чотирьох людей – водія, лікаря, фельдшера та медсестру, а потрібні спритні легкові автомобілі, аби швидше дістатися до хворого, адже в дев'яти випадках з десяти викликів допомогу хворому може надати один лікар. В іншому випадку медична установа змушена утримувати не тільки лікаря, а й «роздутий» штат водіїв, фельдшерів і медичних сестер, а також закуповувати бензин у рази більше, ніж це потрібно для легкових автомобілів. Зауважимо, що такими легковими автомобілями користуються медичні працівники в більшості країн Європи.

Якщо деякі автомобілі швидкої допомоги хоч і не зовсім підходять, але використовуються, то безліч закупленого об-

ладнання взагалі простоює. Ще в 2008 р. на розширеній колегії Міністерства охорони здоров'я України було озвучено інформацію, що, згідно з проведеною інвентаризацією, виявлено нового медичного обладнання, яке не використовується, на суму понад 130 млн грн. Саме схеми корупційних закупівель найбільш відчутно грабують українську систему охорони здоров'я. За неофіційними даними, з тієї суми бюджетних коштів, що виділяє держава на охорону здоров'я, до кишені посадових чиновників вищого рангу йде кожна третя гривня.

Завідуюча кафедри психіатрії та загальної медичної психології Дніпропетровської медичної академії, кандидат у народні депутати України від Комуністичної партії України І. Спірна, у вересні 2012 р. розповіла «ГолосуUA», що у 2011 р. на закупівлю медикаментів в Україні державою було виділено 1,8 млрд грн. За півроку не було проведено жодного тендера, тому що чиновники ділили «відкати». У час, що залишився, закупили медикаменти на 1,3 млрд грн. При цьому весь рік без ліків залишалися хворі на гемофілію, онкологічні захворювання та хвороби крові.

Український парламентар В. Стретович навів реальний приклад дії корупційних схем: «Зі слів директора Інституту серцево-судинної хірургії ім. М. Амосова, ціна одного й того ж клапана для серця по тендеру становить 29 тис. грн, а без тендера – 20 тис. Таким чином, замість прооперованих двох можна було б прооперувати трьох осіб. Так корупція відображається на здоров'ї та стані нашого суспільства».

Ще одним способом отримання незаконних доходів для медперсоналу є таємні домовленості з похоронними конторами щодо інформації про те, яка людина й де померла, або перебуває на межі життя і смерті, задля того щоб помираючий згодом поступив до певної похоронної контори. Так, у вересні 2012 р. в українських ЗМІ з'явилася інформація, що в Одесі на виклик «швидкої допомоги» до тяжкохворих людей замість лікарів з'являються агенти похоронного бюро. Інформацію про потенційних клієнтів працівники ритуальних послуг отримують від «швидкої допомоги». При цьому одна з ритуальних компаній фактично монополізувала ритуальний ринок в

Одесі. Інші представники ритуальних послуг, довідавшись, що їхній конкурент «скуповує інформацію» у медиків, вийшли на акцію протесту під стіни станції «швидкої допомоги».

Згідно із Законом України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 р. № 5081-VI відтепер діятимуть нові порядки надання першої медичної допомоги й правила доставляння людей у важкому стані до лікарень. Свій транспорт (у разі потреби) має надати будь-яка установа, а приватні клініки зобов'язані приймати людей без жодних заперечень. Однак більшість фахівців з медичних питань у ЗМІ висловлюють думки, що деякі положення цього Закону не забезпечують дотримання вимог ст. 3 Конституції України, якою життя і здоров'я людини визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю; порушують вимоги ч. 3 ст. 22 Конституції України щодо заборони звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод; суперечать вимогам ст. 49 Конституції України в частині умов ефективного й доступного безоплатного медичного обслуговування.

Завідуюча кафедри психіатрії та загальної медичної психології Дніпропетровської медичної академії І. Спіріна наприкінці 2012 р. висловила думку виданню «ГолосUA», що потрібно не знищувати існуючу систему охорони здоров'я, не реорганізувати, наприклад, «швидку допомогу» в інтересах приватного бізнесу, а гарантувати закладення в державний бюджет не менше 10 % від ВВП на потреби охорони здоров'я. Вона зазначила, що КПУ категорично проти реорганізації системи екстреної допомоги, так як це призведе до «катастрофічних наслідків».

Слід також констатувати, що в останні роки набуло розмаху шахрайство у фармакологічному бізнесі. На сьогодні в аптеці без рецепта можна придбати практично будь-які ліки, за винятком психотропних і наркотичних препаратів. Ці препарати відпускаються виключно за спеціальними рецептурними бланками, на яких повинен бути наявний штамп медичної установи, особиста печатка й підпис лікаря. Але незважаючи на це такі препарати великими партіями потрапляють у незаконний обіг наркотичного ринку. Правопорушення здійснюються

у верхівці фармакологічного бізнесу, серед виробників та оптовиків, часто під прикриттям працівників правоохоронних органів. В аптеках діють більш примітивні схеми: деякі препарати у великих дозах мають наркотичну дію, продавати їх аптеки зобов'язані по одній упаковці в руки, але продають більше.

Ще одна корупційна схема фармакологічного бізнесу – продаж рецептурних препаратів особами, які не мають на те ліцензії. У першу чергу це стосується інтернет-аптек.

За офіційними даними МВС України, в останні п'ять років значно зросла кількість посягань, пов'язаних із незаконним виробництвом, виготовленням, придбанням, зберіганням, перевезенням чи пересиланням прекурсорів. Збільшилося надходження до України наркотичних лікарських засобів іноземного виробництва. За вказаний період зловживання цими психотропними речовинами зросло майже в десять разів. Експерти європейських країн вважають, що після наркотиків і зброї торгівля підробленими ліками за прибутковістю стоїть на третьому місці в Україні – за різними оцінками, це близько 20 % усього фармакологічного ринку. Підроблені медичні препарати кожен рік «вбивають» тисячі людей і прискорюють поширення захворювань, стійких до дії лікарських засобів.

У 2012 р. в Україні виявили 685 назв фальсифікованих препаратів. Про це під час «круглого столу» на тему: «Фальсифіковані та неякісні ліки: життя українців під загрозою» заявила І. Демченко, перший заступник голови Державної служби України з лікарських засобів. «Серед них є й такі, які становлять загрозу для життя, наприклад знижують тиск», – зазначила вона. За оцінками експертів, 5 % усіх медичних препаратів, що продаються в Україні, фальсифіковані, а третина – не має підтвердження умов виробництва вимогам виробничої практики. Серед препаратів, що викликали летальні випадки у 2012 р., були названі пентаксим, вакцина туберкульозна (БЦЖ), вакцина для профілактики гепатиту В, аугментин, новокаїн, ледокаїн, натрію гідрохлорид та інші ліки. Разом з тим В. Чумак, радник міністра охорони здоров'я України, вважає, що масштаб проблеми перебільшений і насправді становить менше 1 %: «Проблема не у фальсифікаті, а в тому, що люди

неправильно приймають ліки і в тому, що їх неправильно призначають».

За даними учасників заходу, у 2009 р. в Україні виявили 230 тис. упаковок фальшивих ліків, у 2010 р. – уже 2,5 млн упаковок, а у 2011 р. – 3,5 млн упаковок загальною вартістю понад 35 млн грн. Нагадаємо, що Верховна Рада України посилила кримінальну відповідальність за фальсифікацію ліків. Прийнятий закон встановлює, що виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут фальсифікованих ліків призводять до позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією фальсифікатів.

Державна служба України з лікарських засобів 14 травня 2013 р. зупинила діяльність ТОВ «Торговий дім “Каскад-Медікал”» за імпортом та оптову торгівлю лікарськими засобами. Підставами відповідного рішення стало виявлення на території ТОВ нерозфасованих і незареєстрованих лікарських засобів із маркуванням німецькою та українською мовами. При цьому на упаковках не зазначено номери серій, терміни придатності, відсутні інструкції тощо. До речі, один із препаратів – лікарський засіб відомого німецького виробника «Біологіше Хайльміттель Хеель ГмбХ» «Траумель С» – входить до ТОП-20 з найбільшими обсягами реалізації в Україні 2012 р. Також на території підприємства було обладнання для пакування і нанесення маркування на лікарські засоби, при цьому ліцензія на провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів відсутня.

Чистою комерцією в медицині є встановлення псеводіагнозів. Питання лікування неіснуючих хвороб є приводом лікувати людину курсом важких антибіотиків, які коштують дорого. За дослідженнями науковців, у суспільстві поширена думка, що деякі хвороби вигадані вченими, наприклад СНІД, свинячий і пташиний грип, для того, щоб самим виробляти ліки, далі продавати їх та отримувати від цього прибуток.

Закон України «Про внесення зміни до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення обмежень для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності» від 4 липня 2012 р.

№ 5036 доповнено ст. 78-1 щодо обмежень, встановлених для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності. Відповідно до цього Закону, тепер медичні та фармацевтичні працівники під час здійснення ними професійної діяльності не мають права:

1. Одержувати від суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, виробу медичного призначення, їхніх представників неправомірну вигоду.

2. Одержувати від суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, виробу медичного призначення, їхніх представників зразки лікарських засобів, виробів медичного призначення для використання у професійній діяльності (крім випадків, пов'язаних із проведенням відповідно до договорів клінічних досліджень лікарських засобів або клінічних випробувань виробів медичного призначення).

3. Рекламувати лікарські засоби, виробу медичного призначення, у тому числі виписувати лікарські засоби на бланках, що містять інформацію рекламного характеру, і зазначати виробників лікарських засобів (торговельних марок).

4. На вимогу споживача під час реалізації (відпуску) лікарського засобу не надавати або надавати недостовірну інформацію про наявність у цьому аптечному закладі лікарських засобів з такою самою діючою речовиною (за міжнародною непатентованою назвою), формою відпуску й дозуванням, зокрема приховувати інформацію про наявність таких лікарських засобів за нижчою ціною.

Чинний Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» надає визначення неправомірної вигоди, розуміючи під нею грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову. Таким чином, безкоштовні бізнес-сніданки, конференції, «круглі столи» тощо, які організовуються фармакологічними компаніями, є неправомірною вигодою. При цьому суб'єктом корупційних правопорушень є, зокрема, особи, чиї посади пов'язані з

виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків. Тлумачення цих обов'язків наведено в Постанові пленуму Верховного Суду України № 5 від 26.04.2002 р. «Про судову практику у справах про хабарництво», а саме: «Організаційно-розпорядчі обов'язки – це обов'язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності. Адміністративно-господарські обов'язки – це обов'язки по управлінню або розпорядженню державним, колективним чи приватним майном (установлення порядку його зберігання, переробки, реалізації, забезпечення контролю за цими операціями тощо)». Отже, такими особами можуть бути будь-які працівники закладу охорони здоров'я, які виконують вказані обов'язки (особи, які мають у підпорядкуванні хоча б одну людину або ж які розпоряджаються майном лікувального закладу), зокрема головні лікарі, завідувачі відділеннями, лабораторіями, старші медичні сестри тощо. Тому на керівників лікувальних чи аптечних закладів поширюватиметься дія Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» в частині отримання ними неправомірної вигоди від фармацевтичних компаній. Проте слід враховувати, що Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» все ж «дає змогу отримувати подарунки на суму, що не перевищує 50 % мінімальної заробітної плати, встановленої на день прийняття дарунка (пожертви), одноразово (на сьогодні це 551 грн), а сукупна вартість таких дарунків (пожертв), отриманих з одного джерела протягом року, – однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року (1073 грн)». Таким чином, уведений обмеження разом із нововведеннями щодо реклами лікарських засобів істотно обмежують можливості фармацевтичних компаній щодо просування своїх продуктів і співпраці з лікарями та фармацевтами, а отже, змусять їх шукати нові шляхи популяризації своїх продуктів.

В останні роки в українській медицині спостерігається тенденція примусу до корупції рядових медиків з боку керівництва

медичних закладів. Наприклад, у травні 2009 р. представники колективу Ужгородського міського перинатального центру відкрито заявили пресі, що головний лікар змушує їх брати від пацієнтів хабарі та віддавати йому 20 тис. дол. щомісяця.

У 2012 р. до місцевого ЗМІ звернулися медичні працівники Шепетівської центральної районної лікарні з проханням донести до громадськості рішення керівництва. За особистим розпорядженням головного лікаря В. Поліщука з персоналу лікарні стягують обов'язковий платіж на придбання нових автомобілів «швидкої допомоги». Корупційні дії вчиняються за такою схемою: через керівників відділів керівництво вимагає відповідно до рівня посади й рівня заробітної плати медичного працівника сплатити певну суму.

За даними журналістських розслідувань, щомісячна «такса» завідуючого стоматологічним відділенням у медичних закладах Києва становить 2 тис. грн. Якщо лікар не дає згоди на це, його не беруть на роботу, а якщо лікар перестає «добувати» гроші для керівника медичного закладу, його звільняють. У регіонах фельдшер кожного місяця віддає зі своєї заробітної плати головному лікареві 200–300 грн, просто щоб не втратити роботи.

Важливим показником системного характеру корупції у сфері охорони здоров'я України є те, що лікарі, які бажають працювати за декількома медичними спеціальностями, повинні платити керівництву медичних закладів чималі гроші за своє призначення. Така практика передбачає наявність у них тіньових доходів, які дають змогу компенсувати вкладені кошти. По суті, спостерігається поступове перетворення медичних закладів у торговельні, у яких відбувається заміна чесних кваліфікованих лікарів комерсантами від медицини.

На відміну від України, де лікаря суспільство сприймає насамперед як хабарника, професія лікаря, наприклад, у сусідній Польщі престижна, у медичних працівників цієї країни достатньо висока заробітна плата, немає проблем з працевлаштуванням, фахівця беруть на роботу без хабарів.

В Україні зарплата медичного працівника часто в рази нижча від зарплати двірника чи сантехніка. Ці обставини й змушують фахівців шукати нелегальні шляхи виживання. Так, у

2011 р. в Україні налічувалося понад 46 тис. вакантних лікарських посад, а це – 25 % лікарського корпусу країни, а для всіх випускників вищих медичних закладів праця лікаря стала сьогодні синонімом спеціальності непрестижної і безперспективної.

За даними ЗМІ, провідні фахівці в елітарних українських медичних закладах, яких налічується близько 40 одиниць (це науково-дослідні інститути Академії медичних наук України – від Інституту патології крові і трансфузійної медицини до Інституту серцево-судинної хірургії, а також медичні заклади на кшталт лікарень Міністерства транспорту України, Міністерства внутрішніх справ України, Центральної клінічної лікарні м. Києва), заробляють на гонорарах у середньому 10–15 тис. дол. на місяць, хоча середня заробітна плата хірурга близько 1200 грн. На цьому «тіньовому ринку» медичних послуг щороку обертається 20 млрд грн, що становить сьому частину державного бюджету. Загалом стан медицини Києва є яскравим прикладом того, як впливає корупція на галузь охорони здоров'я в Україні в цілому. На сьогодні столична медицина, колись одна з кращих у країні, на думку експертів, повністю розвалена.

За словами В. Чумака, Україна втратила систему радянської медицини, а своя ще не напрацьована. Він зазначив, що формування галузі вже відбувається, але водночас не можна спрогнозувати, скільки років знадобиться для того, аби українці стали довіряти лікарям.

Зниження довіри громадян до лікарів призвело до масового поширення різних видів самолікування і звертання до різного роду шахраїв. У зв'язку з цим Головне управління охорони здоров'я Києва й Департамент охорони здоров'я Москви підписали безстроковий протокол про співпрацю, згідно з яким у цих столицях будуть створені групи фахівців, які вивчатимуть досвід своїх сусідів. Одним із найцікавіших нововведень, яке успішно діє в Москві з 1992 р., є обов'язкове медичне страхування. Передбачається і в Києві запровадити пілотний проект обов'язкового медичного страхування. Так, буде визначено базовий перелік послуг, які надаються за стра-

ховкою, зокрема первинна медико-соціальна допомога, психіатрична допомога, лікування інфекційних хвороб, хвороб шлунку, крові, органів дихання, очей, травм, отруєнь тощо. Місцева влада зможе розширювати список медичних послуг, які будуть оплачені за рахунок бюджету Києва.

У цілому ж корупція в медичній системі України є однією з найгостріших проблем українського суспільства, реальною загрозою національній безпеці нашої держави. Вона позбавляє найбільш нужденних доступу до базових медичних послуг і сприяє стрімкому поширенню лікарсько-резистентних форм смертельних захворювань. Суспільство поступово звикає й пристосовується до корупції в медичних закладах, яка стала звичайною формою взаємовідносин між лікарями й пацієнтами.

Причинами такого стану безпосередньо медики вважають відсутність адекватного правового інструменту, який регулював би відносини у сфері охорони здоров'я та єдиної політики при проведенні медичної реформи. Спроби реформування охорони здоров'я не враховують належним чином органічний зв'язок соціально-економічних, фінансово-правових і кадрових питань. Також, на їхню думку, причина кричущої ситуації в медицині – відсутність стандартів галузі, які часто є підставою для юридичних і фінансових розглядів. У країнах ЄС є стандарти етики й поведінки лікаря, стандарти діагностичного процесу й стандарти лікувального процесу. Але для того, щоб увести такі стандарти в Україні, вважається доцільним спершу забезпечити рівномірне технічне оснащення на рівні районних лікарень, тому що європейські та американські стандарти не працюють із застарілим обладнанням українських районних лікарень. При цьому вбачається, що керувати процесом має не міністерство, а асоціації лікарів – фахівців, які з власного досвіду знають, що саме потрібно лікарням і пацієнтам.

Актуальні сьогодні й рекомендації неурядової організації з вивчення і боротьби з корупцією Transparency International з подолання корупції у сфері охорони здоров'я, головним принципом яких є прозорість:

– Донорські організації та уряди, які отримують виділені кошти, мають гарантувати безперервний доступ до

інформації про ключові аспекти проектів, пов'язаних з охороною здоров'я, про їхні бюджети й політику. Бюджетна інформація має бути доступна через мережу Інтернет і бути суб'єктом незалежного аудиту.

– Прийняття і впровадження кодексів поведінки для службовців державної системи охорони здоров'я, приватних компаній, а також забезпечення проведення постійного антикорупційного тренінгу.

– Включення правила урегулювання і вирішення конфлікту інтересів до законодавства про лікарські засоби та в процедурі ліцензування медичного персоналу.

– Державна політика охорони здоров'я і відповідні проекти мають бути предметом незалежного моніторингу як на національному, так і міжнародному рівнях. Доповіді про результати такого моніторингу повинні бути відкритими для суспільного ознайомлення.

– Процеси закупівель для потреб охорони здоров'я мають здійснюватися на конкурсній основі, бути відкритими й прозорими. Компанії, які було викрито в корупції, не повинні допускатися до участі в подальших конкурсних торгах.

– Жорстке і невідворотне покарання осіб, які були викриті в корупції, має чітко давати розуміти, що корупція в системі охорони здоров'я не є припустимою. Для цього слід запровадити чітку систему захисту осіб, які повідомляють про факти корупції, як для службовців державної системи охорони здоров'я, так і для працівників приватних медичних, фармацевтичних і біотехнологічних компаній (*Матеріал підготовлено за використанням таких джерел інформації: kreschatic.kiev.ua (<http://www.kreschatic.kiev.ua/ua/4316/news/1375869632.html>); Сім'я і дім (<http://www.simya.com.ua/articles/14/57157>); Transparency International (www.transparency.org); Офіційний вісник Президента України. – 2010. – № 5. – С. 26; Офіційний вісник України. – 2010. – № 15. – С. 8; Сегодня (<http://www.segodnya.ua>); Владивостокский центр исследования организованной преступности (<http://www.crime.vl.ru>); Укррудпром (www.ukrrudprom.ua);*

Крым Коментарии (<http://crimea.comments.ua>); *TCH* (<http://tsn.ua/ukrayina/70-ukrayinciv-dayut-likaryam-habari.html>); *ГолосUA* (<http://ua.golos.ua/politika>); *bigmir.net* (<http://news.bigmir.net>); *jurimex* (<http://jurimex.com.ua/ru/press/entry-246>); *Anmeка.ua* (<http://www.apteka.ua/article/153579>); *finance.ua* (<http://news.finance.ua/ua/toplist/~1/2/306757>)).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Орієнтиром у законодавчій діяльності парламенту має стати щорічне Послання 2013 р. Президента України до Верховної Ради. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи у вівторок третю сесію Верховної Ради України сьомого скликання.

«Становлення та розвиток України як демократичної, соціальної, правової держави, де людина визнається найвищою соціальною цінністю, а її права і свободи визначають головний зміст діяльності держави, об'єктивно вимагає продовження започаткованої Президентом України стратегії реформ. Сьогодні Програма президентських реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» є без жодної альтернативи єдиною можливим ключем до успішної модернізації всіх сфер суспільного життя України, – зазначив В. Рибак. – Ця стратегія прориву суспільства у майбутнє має спиратися на науково обґрунтовані підходи щодо визначення перспектив та пріоритетів розвитку системи законодавства України».

Керівник парламенту наголосив, що у щорічному Посланні Президента сформульовані основні пріоритети, цілі та завдання державної політики практично у всіх сферах суспільного життя, які потребують втілення у відповідних законодавчих актах. «Безперечно, у вирішенні цього завдання ключова роль має належати Верховній Раді як єдиному органу законодавчої влади, до повноважень якого належить визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики шляхом прийняття законів», – сказав В. Рибак.

Керівник парламенту зупинився на «першочергових напрямках, які потребуватимуть максимальної мобілізації законодавчого супроводження з боку Верховної Ради».

За його словами, необхідно, зокрема, скорегувати виборче законодавство для забезпечення реальних політичних прав громадян України; унормувати деякі аспекти організації та діяльності органів державної влади, зокрема, Кабінету Міністрів, Конституційного Суду України, Центральної виборчої комісії та місцевого самоврядування; розглянути та прийняти рішення стосовно законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо посилення гарантій незалежності суддів), який надійшов від Президента України і визначений до невідкладного розгляду Верховною Радою України.

Серед пріоритетів третьої сесії Верховної Ради В. Рибак назвав також завершення роботи над законодавчими актами, прийнятими у першому читанні: зокрема, проектами законів про внесення змін до деяких законів, які регулюють участь громадськості у формуванні та реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення; законів про внесення змін до ряду законів у зв'язку з прийняттям Закону «Про державну службу».

Безумовним пріоритетом наступної сесії парламенту його керівник назвав законодавче формування відповідальної державної соціальної політики. «Головний напрям у цій сфері – створення правових передумов для забезпечення добробуту громадян на достатньому життєвому рівні, для справедливого розподілу суспільного продукту, всебічного розвитку особистості», – сказав В. Рибак.

Третім невідкладним блоком законодавства в період нової сесії, за словами В. Рибак, має стати подальше вдосконалення фінансового законодавства, яке регулює суспільні відносини у сфері бюджету, оподаткування та банківської діяльності.

«Безперечно, перший напрямок – це своєчасне та повноцінне законодавче забезпечення бюджетного процесу, прийняття головного фінансово-економічного документу країни на наступний рік. Ми просто не маємо права, як це було раніше, “втопити” у безплідних політичних дискусіях

вчасне прийняття закону про бюджет на 2014 р., що негативно позначиться на подальшому реформуванні країни», – заявив він.

Серед законодавчих ініціатив у бюджетній сфері, які мають пріоритетне значення, Голова Верховної Ради назвав удосконалення порядку здійснення зовнішніх запозичень та упорядкування положень про надання державних і місцевих гарантій з метою забезпечення параметрів боргової безпеки країни.

Серед ініціатив у галузі податкового законодавства, на переконання В. Рибак, на першому місці мають бути пропозиції щодо спрощення процедур адміністрування податків, своєчасного коригування положень Податкового кодексу України для створення податкових стимулів загального економічного зростання.

Керівник парламенту також наголосив на важливості систематизації законодавства про банки та банківську діяльність.

За словами В. Рибак, на законодавчому рівні треба й далі посилювати громадський контроль та прозорість процедур державних закупівель, запровадити прозорий механізм формування економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги для всіх груп споживачів; ухвалити ініціативи, спрямовані на вирішення питань енергетичного забезпечення країни.

Голова Верховної Ради також зупинився на першочергових законопроектах, спрямованих на реформування кримінального та кримінально-процесуального законодавства України, а також на реформування гуманітарної сфери.

Підсумовуючи, В. Рибак наголосив, що нині Україна вступає у часи відповідальних державницьких рішень та високих очікувань. «Суспільство чекає на вирішальні зміни: на позитивні результати законодавчо закріплених економічних та соціальних реформ, на прямий діалог з владою, на помітне покращення життя українського народу, на нові європейські перспективи нашої держави», – підкреслив він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.09).

Інформація про результати роботи Верховної Ради України на пленарних засіданнях 3 вересня 2013 р.

Розглянуто десять питань порядку денного.

За результатами їх розгляду:

- прийнято два закони та одну постанову;
- два законопроекти прийнято за основу;
- один законопроект направлено до комітету для підготовки на повторне перше читання;
- один законопроект повернуто на доопрацювання суб'єкту права законодавчої ініціативи;
- два законопроекти відхилено.

За результатами розгляду пропозицій Президента України:

- один закон прийнято в цілому з урахуванням пропозицій Президента України (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.09*).

Рада відхилила законопроект щодо введення мораторію на примусову реалізацію майна громадян за борги з житлово-комунальних послуг. «За» законопроект проголосували лише 170 народних депутатів.

Законопроект, розроблений народними депутатами А. Павловським та Ю. Одарченко (фракція «Батьківщина»), пропонував ввести мораторій на примусову реалізацію майна, яка належить на правах приватної власності громадянам України під час примусового виконання рішень судів щодо компенсації заборгованості за житлокомпослуги.

При цьому законопроект дозволяв примусово знімати кошти з банківських рахунків боржника, крім рахунків, на які здійснюється зарахування заробітної плати, пенсій та інших соціальних відрахувань, за умови, що залишок на рахунках не перевищує трьох мінімальних зарплат на день зняття (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.09*).

Председатель регламентного комитета Верховной Рады, народный депутат от Партии регионов В. Макеенко утверждает, что будет сделано все, чтобы происходило нормальное голосование за евроинтеграционные законопроекты. Об этом он сказал в комментарии журналистам.

«Завтра четверг – день голосования. Мы сделаем все для того, чтобы явка народных депутатов была завтра почти 100 %. И просим, обращаемся к оппозиции. Поэтому ...мы уверены в том, что евроинтеграционные законы будут проголосованы», – сказал В. Макеенко.

Он заверил, что Партия регионов будет голосовать за эти законопроекты полностью (*Минпром (<http://minprom.ua>).* – 2013. – 4.09).

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до Закону «Про державну підтримку сільського господарства України» (щодо надання фінансової підтримки сільськогосподарським товаровиробникам, які провели будівництво або реконструкцію тепличних комплексів).

Проектом (реєстр. № 2619) пропонується внести зміни до чинного закону, передбачивши включення до низки заходів державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників державного відшкодування в обсязі до 50 % вартості будівництва та реконструкції тепличних комплексів для вирощування у закритому ґрунті овочів та розсади овочевих культур та грибів.

Як зазначалося під час обговорення, прийняття проекту закону сприятиме наданню фінансової підтримки сільськогосподарським товаровиробникам, які здійснили будівництво та реконструкцію тепличних комплексів, а також надасть змогу зберегти та збільшити обсяги овочів та грибів, що вирощуються в умовах закритого ґрунту в Україні (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 4.09).

Советники Президента Украины В. Януковича грубо превышают свои должностные полномочия. Об этом говорится в депутатском запросе лидера партии «УДАР» В. Кличко, адресованном главе Верховной Рады В. Рыбаку.

Лидер «УДАРа» подчеркнул, что украинское законодательство не наделяет других должностных лиц, кроме Президента, правом подписывать сопроводительные документы к законопроектам, которые вносятся в Верховную Раду от его имени.

В то же время в парламент уже внесен десяток законопроектов от имени Президента В. Януковича, сопроводительные документы к которым подписаны его советниками, министрами или заместителями министров.

Например, законопроект о присоединении Украины к конвенции о сотрудничестве по вопросам межгосударственного усыновления №0014 – уполномоченным Президента по правам ребенка Ю. Павленко, законопроект №2416а об изменениях в законы Украины по вопросам национальной безопасности – советником Президента И. Калининым, законопроект об усилении гарантий независимости судей, №2522 – советником Президента А. Портновым.

«Советники Януковича по сути присваивают функции Президента. Как гарант Конституции может допускать такие вопиющие случаи правового нигилизма и позволять превышать свои полномочия отдельным должностным лицам?», – подчеркнул В. Кличко. Он потребовал от спикера ВР В. Рыбака принять меры по неуклонному соблюдению требований Конституции и регламента Верховной Рады при регистрации законопроектов, вносимых Президентом в парламент.

Ранее В. Рыбак заявил, что ВР не будет рассматривать законопроекты, внесенные Кабинетом Министров Украины, если их не будет представлять лично министр, подчиненные которого разрабатывали документ (*Минпром* (<http://minprom.ua>)). – 2013. – 4.09).

Фракція «Батьківщина»» *согласна на проведення повторних виборів депутатів Верховної Ради в п'яти проблемних мажоритарних округах 8 или 15 декабря. Об этом сообщил глава фракции А. Яценюк.*

«Не исключая, что мы сегодня договоримся о дате выборов именно по пяти округам. Мы заявили, что можем голосовать либо за 8, либо за 15 декабря, но исключительно по пяти округам», – сказал он.

При этом заместитель председателя фракции «УДАР» В. Ковальчук заявил, что его партия выступает за проведение повторных выборов депутатов в ноябре. Он отметил, что сейчас у депутатских фракций не вызывает противоречий необходимость проведения этих выборов в текущем году.

«Есть только недоразумения по поводу даты проведения выборов: или до саммита в Вильнюсе, или после. Оппозиция заинтересована, чтобы эти выборы состоялись до саммита», – пояснил он. По словам В. Ковальчука, «УДАР» опасается возможных фальсификаций и применения административного ресурса на выборах.

«Поэтому будем настаивать на том, чтобы эти выборы состоялись в ноябре. И хочу вам напомнить, что уже зарегистрирован проект постановления, чтобы и выборы в Киеве состоялись в ноябре этого года», – сказал он. В. Ковальчук также сообщил, что во время совещания глав парламентских фракций 3 сентября представители большинства предлагали провести выборы по пяти округам 15 или 22 декабря 2013 г. (*Минпром (<http://minprom.ua>). – 2013. – 4.09*).

Народні депутати України С. Гордієнко та В. Барвіненко *провели низку зустрічей з офіційними особами Придністровської Молдавської Республіки.* Під час заходів обговорювалися актуальні проблеми українців, які мешкають у Придністров'ї. Зокрема, зазначалося, що на території цього регіону проживає понад 100 тис. українців, які є громадянами України і потребують постійної уваги нашої держави для вирішення низки питань.

За словами народних депутатів України, серед проблем українського населення регіону є, зокрема: отримання необхідної офіційної інформації від центральних і регіональних органів влади України (щодо цивільного стану, трудових відносин, пенсійного забезпечення тощо), яка на їх звернення не надається через відсутність дипломатичних відносин; організація автобусного, залізничного, повітряного сполучення з Києвом та областями України; збільшення кількості прикордонних переходів; вирішення питань прикордонного співробітництва і торгівлі; надання всебічної допомоги освітнім навчальним закладам Придністров'я з українською мовою навчання (забезпечення їх підручниками нового покоління, комп'ютерною технікою, транспортом для підвезення дітей тощо).

На запрошення президента Придністровської Молдавської Республіки (ПМР) Є. Шевчука українські депутати взяли участь в урочистих заходах, присвячених 23-ій річниці проголошення ПМР (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.09).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Україна розглядає Республіку Мальта як надійного партнера та дружню країну. Про це Президент України В. Янукович заявив під час зустрічі з прем'єр-міністром Мальти Дж. Мускатом.

«Україна завжди розглядала Мальту як надійного партнера і дружню країну. Готовий з вами обговорити пріоритети подальшого розвитку взаємин між нашими країнами», – сказав Президент на початку зустрічі.

Він додав, що сьогодні Україна стоїть на порозі історичної події – підписання Угоди про асоціацію і створення зони вільної торгівлі з ЄС. Президент подякував прем'єр-міністру Мальти за підтримку євроінтеграційних прагнень України. «Ми вдячні за підтримку Мальтою євроінтеграційних процесів, які йдуть у нашій державі», – сказав В. Янукович.

За його словами, символічним є той факт, що саме 24 серпня 1991 р., в день проголошення Незалежності України, міністр закордонних справ Мальти Гвідо де Марко перебував в Україні з візитом, під час якого були підписані важливі двосторонні документи, які заклали фундамент відносин між державами.

«Ми приділяємо велику увагу розвитку наших двосторонніх відносин, відносин між нашими парламентами», – зазначив глава держави.

Прем'єр-міністр Мальти Дж. Мускат, у свою чергу, заявив про підтримку євроінтеграційних прагнень України. «Ми перебуваємо в Україні, щоб офіційно заявити про підтримку євроінтеграційних прагнень України і підписання в листопаді Угоди про асоціацію», – сказав він.

Дж. Мускат зазначив, що перед Україною ще стоять певні завдання щодо питань судової реформи. «Нас запевнили, що ті зміни, які ще необхідно зробити, будуть зроблені, з огляду на те, що вчора парламент розпочав чергову сесію, і в нього буде достатньо часу для того, щоб імплементувати ці зміни протягом наступних кількох тижнів, і ви встигнете до листопада зробити все необхідне», – сказав він.

Прем'єр-міністр додав, що готовий обговорити актуальні питання двосторонніх відносин, які стосуються регіонального співробітництва, зокрема в Середземноморському регіоні і на Близькому Сході (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 4.09).

Президент України В. Янукович зустрівся з А. Квасневським та П. Коксом. Про це глава держави повідомив під час інтерв'ю телеканалу «Україна».

«Я перед відкриттям нової сесії зустрічався з президентом Квасневським та Коксом, вони були присутні сьогодні на відкритті Верховної Ради», – сказав В. Янукович.

Під час інтерв'ю глава держави відповів на широке коло запитань щодо внутрішньої та зовнішньої політики (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 1.09).

Президент В. Янукович *считает необходимым пересмотреть государственный заказ на обучение в вузах.* Об этом он сказал во время выступления на Всеукраинском форуме молодежи в Киеве.

«Необходимо провести детальную инвентаризацию системы государственного заказа. Украинское высшее образование по инерции продолжает готовить большое количество специалистов гуманитарных направлений, в то время как на рынке наибольший дефицит составляют инженерно-технические специальности и ИТ-технологии», – подчеркнул Президент.

По его словам, такая ситуация приводит к тому, что Украине необходимо тратить значительные средства на переквалификацию специалистов.

Кроме того, он призвал украинских программистов работать над масштабными проектами в Украине.

Президент подчеркнул, что на данный момент Украина имеет высокие качественные показатели подготовки специалистов, однако значительная их часть иммигрирует, а та, что остается – работает на иностранный бизнес (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 4.09).

Уряд повинен розробити реалістичний проект державного бюджету на 2014 р. Про це заявив Прем'єр-міністр М. Азаров, відкриваючи засідання уряду.

«Нам необхідно прийняти реалістичний, збалансований бюджет держави на 2014 р.», – заявив М. Азаров.

За його словами, цей бюджет повинен забезпечити підтримку вітчизняного виробництва й на основі цього зростання соціальних стандартів.

«Наголошую на особливій відповідальності Мінфіну і Мінекономрозвитку за розробку саме такого проекту бюджету. Це надзвичайно складне завдання в умовах світової рецесії», – зазначив М. Азаров.

Прем'єр зазначив, що за прогнозами провідних експертів не можна впевнено покладатись на зростання зовнішніх ринків.

«Тому в центрі уваги має бути виконання Державної програми активізації розвитку української економіки на 2013–2014 рр. І в першу чергу – повна реалізація інвестиційних проектів, спрямованих на імпортозаміщення і енергоефективність», – підсумував М. Азаров (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.09).

Наскільки важливе для майбутнього України створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом, настільки ж важлива швидка гармонізація торговельного режиму з Митним союзом Росії, Казахстану і Білорусі. На це особливу увагу звернув Президент України. І це практичне завдання для уряду. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів України 4 вересня 2013 р.

Він зазначив, що ринки України і Митного союзу однаково важливі один для одного. Достатньо нагадати, що 60 % українського експорту в Російську Федерацію є продукцією кінцевого споживання.

«Я не перебільшу, якщо скажу, що вільна торгівля – це головна економічна цінність сучасного світу. Саме тому більшість сучасних держав приєдналися до Світової організації торгівлі. Україна цілком готова до того, щоб принципи і норми СОТ використовувати у всіх своїх торгово-економічних відносинах. Митний союз також декларує відповідність нормам СОТ. Із цього ми і повинні виходити», – заявив М. Азаров.

За його словами, протиріччя, які виникають, треба вирішувати на основі загальноприйнятих міжнародних норм і чинних угод (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 4.09).

Україна и Мальта подписали конвенцию между правительством Украины и правительством Республики Мальта о избежании двойного налогообложения и предотвращения налоговых уклонений относительно налогов на

доходи. Об этом сообщил Премьер-министр Украины Н. Азаров после подписания конвенции, передает корреспондент РБК-Украина.

«Надеюсь, подписание указанного акта будет способствовать двусторонним отношениям между Украиной и Мальтой, в частности, в контексте реализации евроинтеграционных стремлений Украины и подписания Соглашения об ассоциации», – заявил Н. Азаров (*РБК-Україна* (<http://www.rbc.ua>). – 2013. – 4.09).

Уряд підтримав пропозицію Мінсоцполітики повернути надбавки до пенсій військовослужбовцям, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Про це повідомила міністр соціальної політики Н. Королевська по завершенні засідання Кабміну. За її словами, відповідні зміни передбачені схваленим урядом законопроектом «Про внесення зміни до статті 13 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”».

«Уряд підтримав законопроект, підготовлений Мінсоцполітики за участю громадських ветеранських організацій, яким передбачено поновлення з 1 січня 2014 р. норми, яка діяла раніше», – сказала вона.

Н. Королевська нагадала, що до 2008 р. у відповідності до Закону «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», військовослужбовці, особи рядового та начальницького складу, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, отримували збільшену пенсію. Для таких громадян, які були віднесені до першої категорії, розмір пенсії за вислугу років збільшувався на 10 %, а віднесеним до другої або третьої категорій – на 5 %. Однак ця норма була скасована.

Н. Королевська відзначила, що даний законопроект – частина пакета законодавчих ініціатив з вирішення чорнобильських питань, розроблених Мінсоцполітики. Так, за словами

міністра, уже підготовлений законопроект, що посилює соціальний захист трьох категорій чорнобильців: дітей-чорнобильців, вдів-чорнобильців і тих, хто, будучи дітьми, проживав на зараженій території у перші два місяці після аварії. Також, за словами Н. Королевської, на погодження до інших центральних органів виконавчої влади вже надіслані зміни до нормативів харчування дітей-чорнобильців. Про ці кроки було домовлено під час парламентських слухань у квітні цього року: їх підтримали практично всі громадські організації чорнобильців.

Окрім того, міністр нагадала, що Мінсоцполітики розробило новий Порядок, за яким вже з цього року оздоровлюються громадяни, які постраждали від аварії на ЧАЕС. Він дозволив упорядкувати черги осіб, які мають право на отримання путівок, – гарантовано зберігається обліковий номер у черзі на наступний рік для тих чорнобильців, які не отримали путівки в поточному році. Також вперше для постраждалих третьої та четвертої категорій виділяються пільгові путівки, а чорнобильці самі визначають, куди їхати на відпочинок у межах закладів, де закуплені путівки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 4.09).

4 вересня 2013 р. на урядовому засіданні ухвалено постанову Кабінету Міністрів України «Про утворення організаційного комітету з підготовки та проведення 5–6 грудня 2013 р. у м. Києві Міністерського засідання Організації з безпеки і співробітництва в Європі».

Проект даної урядової постанови було підготовлено Міністерством закордонних справ України в рамках забезпечення головування нашої держави в ОБСЄ у 2013 р., що на сьогодні є одним з найбільш відповідальних зовнішньополітичних завдань України.

Кульмінаційним заходом у рамках головування України в цій організації має стати засідання Ради Міністрів ОБСЄ, яке, за рішенням ОБСЄ, відбудеться у місті Київ 5–6 грудня цього року.

У ході таких засідань відбувається розгляд ключових питань міжнародного співробітництва в регіоні ОБСЄ, за результата-

ми якого ухвалюються рішення з актуальних питань порядку денного у військово-політичному, економіко-довкільному та гуманітарному вимірах.

Для України зазначене засідання Ради Міністрів ОБСЄ стане найбільш масштабним міждержавним заходом високого рівня за роки незалежності. З метою участі у ньому до Києва прибудуть керівники зовнішньополітичних відомств 57 держав-учасниць та 11 середземноморських та азійських держав-партнерів ОБСЄ, вищі посадові особи провідних міжнародних організацій. Загалом очікується участь понад 1000 іноземних делегатів.

Враховуючи значимість та високий рівень щорічних міністерських засідань ОБСЄ, їх організація, яка у повному обсязі забезпечується державою, що головує в ОБСЄ, має відбуватися відповідно до визначених стандартів, зокрема, у розділі безпеки та логістики.

З метою започаткування практичної роботи з підготовки та проведення засідання на належному рівні урядом України прийнято зазначену постанову, якою затверджено персональний склад оргкомітету з підготовки та проведення 5–6 грудня 2013 р. у місті Києві Міністерського засідання ОБСЄ. Очолить оргкомітет перший віце-прем'єр-міністр (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua)). – 2013. – 4.09).

Фонд держмайна у своїй роботі орієнтується на стратегічних інвесторів. «Саме стратегічних інвесторів Фонд хоче бачити на українських підприємствах, і ми орієнтуємося на тих інвесторів, які зацікавлені стати власниками підприємств і розвивати їх», – про це 3 вересня 2013 р. повідомив в ефірі програми «Порядок денний» Національного радіо голова ФДМУ О. Рябченко, коментуючи результати конкурсу з продажу акцій ПАТ «Донбасенерго» 21 серпня 2013 р.

За його словами, конкурсна ціна продажу акцій ПАТ «Донбасенерго» вдвічі вища за ціну цих акцій, що склалася на біржових торгах. «У цьому і є різниця між портфельними та стратегічними інвесторами – останні зацікавлені у

підприємстві, у тому, щоб працювати на ньому, тому й склалася така ціна», – підкреслив він.

«Конкурс пройшов успішно, була конкуренція, хоч ця компанія найбільш складна серед компаній теплової генерації. Але завдяки тому, що у конкурсі за його умовами могли взяти участь не тільки ті компанії, що мають досвід у галузі теплової генерації, а й ті, що мають такий досвід у видобуванні вугілля, конкурс відбувся, і відбувся успішно», – наголосив голова ФДМУ.

Як повідомив О. Рябченко, умовами конкурсу, зокрема, передбачено використання вугілля, що видобувається на українських шахтах, в обсязі не менше 70 % обсягу палива, що використовується товариством для виробництва електричної та теплової енергії, реконструкція Старобешівської та Слов'янської ТЕС, здійснення щорічних інвестицій у модернізацію виробництва, недопущення утворення простроченої заборгованості із заробітної плати та інших виплат, поетапне підвищення заробітної плати, недопущення звільнення працівників з ініціативи покупця та інше.

За словами О. Рябченка, між переможцем та Фондом держмайна підписано договір купівлі-продажу, і найближчими днями Фонд очікує надходження всієї суми за пакет акцій ПАТ «Донбасенерго»: «До бюджету вже зарахована застава за пакет у сумі 128,2 млн грн, і покупець повідомив Фонд, що має намір найближчим часом перерахувати решту коштів. Хоча за законом у нього є місяць від підписання договору. Це ще майже 600 млн грн» (*Урядовий портал (www.kti.gov.ua)*. – 2013. – 4.09).

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку повідомляє про підсумки роботи у сфері державного контролю на ринку цінних паперів за перше півріччя 2013 р.

«Упродовж зазначеного терміну діяльність Комісії у сфері державного контролю була направлена на вдосконалення правил проведення перевірок та розробку методичних рекомендацій із перевірок учасників фондового ринку. Зокрема, усі нормативно-правові документи регулятора щодо проведення

перевірок учасників ринку цінних паперів були уніфіковані – відтепер вони містять обмеження щодо проведення повторних перевірок з питань, які вже перевірялися, забезпечують можливість проведення позапланових безвизних перевірок, а також містять вичерпний перелік підстав для проведення позапланових перевірок», – повідомив О. Мисюра, директор департаменту контролюльно-правової роботи НКЦПФР.

За словами О. Мисюри, одним із головних елементів державного регулювання ринку цінних паперів є контроль за діяльністю учасників ринку цінних паперів та саморегулювальних організацій. Одним із заходів забезпечення такого контролю є проведення перевірок професійних учасників та емітентів; останнім часом можна констатувати збільшення кількості перевірок, що свідчить про підвищення рівня державного контролю. Що ж стосується показників, то протягом першого півріччя Комісією було здійснено 477 перевірок, з яких 256 позапланових, що складає 54 % від загальної кількості. До того ж, регулятором було здійснено 255 наглядів за реєстрацією акціонерів та проведенням загальних зборів, і лише у 50 акціонерних товариств було виявлено порушення.

Комісія у другому півріччі 2013 р. планує підвищити ефективність проведення перевірок на ринку цінних паперів, зокрема, регулятор зробить акцент на розробці методичних рекомендацій з виявлення випадків протиправного використання інсайдерської інформації, розробці методичних рекомендацій з перевірки бірж та з проведення перевірок компаній з управління активами (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 4.09).*

Голова Держземагентства України С. Тимченко у Токіо під час зустрічі з керівництвом Японської агенції міжнародної співпраці JICA представив концепцію створення в Україні Національної інфраструктури геопросторових даних.

За результатами переговорів сторони ухвалили подання на технічну співпрацю щодо створення Національної інфраструктури геопросторових даних в Україні.

Також у рамках робочого візиту українська делегація відвідала Японську Азійську групу Кокусаї Когуо (Державне кадастрове відомство Японії). Українські фахівці ознайомились із принципами роботи кадастрово-реєстраційної системи Японії. У свою чергу генеральний директор Центру ДЗК А. Тарнопольський детально розповів про національну кадастрову систему України та технічні рішення щодо побудови інфраструктури геопросторових даних на базі Державного земельного кадастру України.

Під час зустрічі японські колеги відзначили позитивну динаміку, зрушення та досягнення українських колег щодо автоматизації кадастрово-реєстраційної системи та геопросторових даних. Крім того, поза увагою керівників Японської Азійської групи Кокусаї Когуо не залишилось застосовування розробниками Національної кадастрової системи України високотехнічних та технологічних рішень та новацій при її створенні (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua)*. – 2013. – 4.09).

ПОЛІТИКА

Регіонал Н. Шуфрич не виключає створення окремої депутатської групи на підтримку вступу до Митного союзу. Про це він сказав у коментарі журналістам.

«Я не уявляю, що б змусило мене, особливо в таких складних умовах, вийти з команди, з якою я борюсь протягом останніх десяти років. Можна говорити про створення групи по інтересах», – пояснив депутат.

Водночас він не уточнив, коли буде створена така група за співпрацю з Митним союзом.

Н. Шуфрич сказав, що готовий до будь-чого на засіданні фракції, хоча не вірить у своє виключення. Так само як і в те, що Президент буде тиснути на фракцію.

«Принаймні я ніколи його тиск не відчував... безумовно, він приймає рішення, ми їх виконуємо, але він завжди давав можливість висловлення власної точки зору», – сказав регіонал.

«Мені не відомо про виключення депутатів з фракції з цього приводу», – уточнив він журналістам.

Також Н. Шуфрич зазначив, що він збирається проголосувати за євроінтеграційні закони, водночас він продовжить агітувати за Митний союз.

«Якщо ми за 500 років не змогли знайти спільну мову з Європою, навряд чи ми зможемо зробити це зараз», – пояснив свою позицію Н. Шуфрич.

«Що заважало до того, як був Ющенко, Янукович, Путін Україні стати Європою? 500, навіть 1000 років ми не змогли налагодити з нашими сусідами відносини. Увесь час вони нас завойовували, а захищались ми з білорусами та росіянами, як це для когось неприємно не звучить», – заявив регіонал (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.09).

45 % опитаних громадян України підтримують інтеграцію України до Європейського Союзу, 36 % – до Митного союзу Єдиного економічного простору. Про це свідчать результати опитування компанії Research & Branding Group.

Респондентів попросили відповісти, яке інтеграційне об'єднання вони б обрали.

При цьому 19 % опитаних не змогли відповісти.

Крім того, українців запитали, чи необхідно підписувати Угоду про асоціацію з Євросоюзом.

49 % опитаних відповіли, що в цілому так, 31 % – у цілому ні, 20 % – не змогли відповісти.

Дослідження проводилося з 20 по 31 серпня, соціологи опитали 2079 респондентів старше 18 років, що проживають у всіх регіонах країни.

Очікувана похибка вибірки не перевищує 2,2 % (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.09).

58 % громадян України вважають, що блокування Росією імпорту українських товарів є реакцією на прагнення України підписати договір про асоціацію з Європейським Союзом.

Про це свідчать результати опитування компанії Research & Branding Group, повідомляють «Українські Новини».

Респондентів попросили відповісти на ряд запитань з приводу їх ставлення до «торговельної війни» між Україною та Росією.

Так, 58 % опитаних упевнені, що «торговельна війна» – реакція Росії на прагнення України підписати договір про асоціацію з ЄС, 13 % – відповіли «наскільки так, настільки й ні», а 9 % – не вважають «торговельну війну» реакцією на можливе підписання Україною договору з ЄС.

19 % не змогли відповісти на це запитання.

Також 46 % респондентів відзначили, що вважають необґрунтованою позицію Росії в «торговій війни», а 15 % вважають її дії обґрунтованими.

16 % респондентів вважають, що позиція Росії настільки ж обґрунтована, як і необґрунтована, а ще 23 % взагалі не змогли відповісти на поставлене запитання.

Дослідження проводилося з 20 по 31 серпня, соціологи опитали 2079 респондентів старше 18 років, що проживають у всіх регіонах країни (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.09).

Парламент обязан дать оценку ситуации в Киеве, в котором проходит абсолютное уничтожение местного самоуправления и полная узурпация власти. Об этом заявил депутат Верховной Рады от ВО «Свобода» А. Ильенко, выступая на заседании ВР.

«Сегодня все говорят о евроинтеграции и европейских ценностях, но трудно представить европейскую столицу, где отсутствует право людей избирать себе власть – мэра, городской совет, районные советы. В Киеве же эти права людей полностью уничтожены», – подчеркнул он.

По мнению А. Ильенко, это ни что иное, как прямая и откровенная оккупация. «Мы видели лицо этой оккупации 19 августа, когда Киевсовет был окружен кольцом бойцов спецподразделения “Беркут”, чтобы они не пускали туда никого, кроме депутатов правящей партии», – заявил он. По

словам представителя «Свободы», правящее большинство в ВР настроено не возвращаться к вопросу Киева.

«Они считают, что вопрос давно снят и не хотят назначать выборы в столице. Но киевляне в свое время неоднократно показывали, как они могут самоорганизоваться, выйти на улицы и заставить уважать и слышать их. Это произошло в 2004 г., может произойти и сейчас. Ведь бандитской оккупации народ терпеть не будет», – резюмировал А. Ильенко (*Минпром* (<http://minprom.ua>). – 2013. – 4.09).

Окружной административный суд Киева запретил Коммунистической партии Украины (КПУ) проводить собрания граждан с целью инициирования всеукраинского референдума по вопросу вступления Украины в Таможенный союз (ТС).

Такое решение суд принял на основании заявления Европейской партии Украины – карликового политического образования, когда-то входившего в блок В. Ющенко «Наша Украина». В своем заявлении украинские «европейцы» упирали на то, что еще в феврале Верховная Рада приняла заявление о европейской интеграции, и значит, инициатива коммунистов о присоединении к ТС противоречит законам Украины. В довершение истцы заявили, что идея украинских левых «нарушает их интересы в публично-правовой сфере».

Суд прислушался к таким доводам, и теперь украинские коммунисты не могут проводить публичную агитацию за ТС и собирать подписи за организацию референдума по этому вопросу. По крайней мере, на территории Киева, где 8 сентября планировалось провести массовую акцию в поддержку референдума.

В КПУ уже обещали оспорить это решение, ссылаясь на то, что закон о референдуме с юридической точки зрения приоритетней заявлений Верховной Рады. А в постановлении административного суда коммунисты усматривают происки Администрации Президента Украины, стремящейся убрать все препятствия на пути подписания Соглашения об ассоциации с Евросоюзом. «Решение суда абсурдно, противоречит Кон-

ституции и будет оспорено. Очевидно, что аморфная Европейская партия и ее лидер выполняли заказ Партии регионов. Властью поставлена задача – сделать все возможное, чтобы не дать народу страны высказать свое мнение на референдуме, заблокировав его проведение на начальном этапе. Лучше всего это сделать руками нашей европейской оппозиции, которая потом получит за это свои бонусы, скорее всего, на выборах мэра Киева», – заявил депутат Верховной Рады А. Зубчевский.

Лидер коммунистов П. Симоненко высказался еще жестче и определенной: «Сегодня в публичной плоскости по явной дирижерской отмашке с улицы Банковой на страницах и экранах всех СМИ идет оголтелая односторонняя агитация за ассоциацию с ЕС. Причем в этой агиткампании особую роль власть выделила оппозиции – делать провокационные заявления и наглые нападки в адрес тех, кто поддерживает другую точку зрения. А в непубличной плоскости, судя по всему, из Администрации уже поступила команда в Центральную избирательную комиссию сделать все возможное и невозможное, чтобы референдум не состоялся».

Свое намерение провести всеукраинский референдум о присоединении к ТС коммунисты задекларировали в Центральной избирательной комиссии 16 августа и за минувшие две недели развернули агитационную кампанию на востоке и юге страны. По закону о референдуме, принятому год назад, с инициативой проведения общенационального плебисцита помимо Президента может выступить и напрямую народ в лице партий и инициативных групп (*Четверта влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 4.09).

ЕКОНОМІКА

Украина планирует подписать новый контракт с RWE в ближайшее время. Об этом шла речь во время встречи главы Минэнерго Э. Ставицкого с главным исполнительным директором RWE Supply & Trading GmbH С. Юдишем, передает пресс-служба Министерства.

«Диверсифікація поставок газу путем реверса поставки природного газу із європейських країн в Україну відкриває для України перспективу входження в європейську систему спотової (биржевої) торгівлі природним газом. Це забезпечить привлечення європейських компаній в енергетичний сектор України», – заявив Е. Ставицький (*РБК-Україна* (<http://tek.rbc.ua>). – 2013. – 4.09).

«Укрзалізниця» реалізує комплекс заходів на виконання «Програми оновлення локомотивного парку залізниць України на 2012–2016 рр.». За результатами проведеної процедури державних закупівель послуг фінансового лізингу на придбання електровозів Донецька, Львівська та Одеська залізниці уклали договори на поставку 350 локомотивів у рамках виконання Програми оновлення локомотивного парку. Це 50 вантажних електровозів серії 2ЕС10 виробництва ТОВ «Уральські локомотиви», 70 вантажних електровозів серії 2ЕЛ5 і 230 електровозів серії 2ЕЛ4 виробництва ПАТ «Луганськтепловоз».

Договори з лізингодавцем на придбання локомотивів укладено терміном на сім років з виплатою 9,5 % річних. Усі платежі прив'язано до долару США.

Загальна вартість предмета закупівлі включає в себе вартість предмета лізингу та суму витрат лізингодавця, пов'язаних з виконанням договорів лізингу. Вартість лізингових послуг (на рівні 9,5 % річних) дорівнює вартості залучених коштів «Укрзалізницею» на міжнародних ринках капіталів у травні 2013 р., є безперечно привабливою для галузі та, в свою чергу, свідчить про впевненість інвесторів у фінансовому стані та фінансовій стабільності «Укрзалізниці».

Згідно підписаних договорів, зокрема, на Донецьку залізницю планується поставити сім електровозів серії 2ЕС10 та 230 електровозів серії 2ЕЛ4. З них у 2013 р. буде поставлено сім електровозів серії 2ЕС10 та два електровоза серії 2ЕЛ4, у 2014 р. – 28 електровозів серії 2ЕЛ4, у 2015 р. – 100 електровозів серії 2ЕЛ4 та у 2016 р. – 100 електровозів серії 2ЕЛ4.

На Одеську залізницю у 2014–2016 рр. буде поставлено 70 електровозів серії 2ЕЛ5. Зокрема, у 2014 р. – п'ять, 2015 р. – 30, 2016 р. – 35 електровозів.

На Львівську залізницю – за цей же період, згідно з угодою, поставлять 43 двосекційні електровози серії 2ЕС10, з них у 2014 р. – 10, у 2015 р. – 15 та у 2016 р. – 18 електровозів.

Придбання рухомого складу за механізмом фінансового лізингу фахівці «Укрзалізниці» називають ефективною формою залучення капітальних інвестицій у галузь, потреба в яких перевищує наявні у галузі обігові кошти.

Із отриманого галуззю доходу першочергово кошти спрямовуються на виплату зарплати працівникам – 36 %, відрахувань до бюджету і цільових фондів – 24 %, на заходи із забезпечення безпеки руху – 27 %. Таким чином, на оновлення основних засобів залізниці України мають змогу спрямувати лише 8–10 % власних коштів. Окрім того, не виконується ст. 10 Закону України «Про залізничний транспорт» щодо придбання рухомого складу за кошти з держбюджету. Тому залізничники залучають інвестиції шляхом кредитування чи через механізм фінансового лізингу, – пояснюють у головному фінансовому управлінні «Укрзалізниці».

Спеціалісти «Укрзалізниці» називають фінансові умови лізингу більш стабільними, ніж умови кредитних договорів: протягом усього строку дії договору залишаються незмінними, на відміну від кредитного договору, де відсоткові ставки за кредит періодично змінюються, залежно від кон'юнктури ринку банківських послуг. Для «Укрзалізниці» застосування механізму фінансового лізингу, порівняно з кредитуванням, має ще низку переваг. А саме: фінансовий лізинг, на відміну від кредитування, не вимагає додаткового забезпечення (гарантій, застави майна тощо) з боку «Укрзалізниці». Фінансовий лізинг створює можливості для залучення інвестиційних коштів на більш тривалий строк, тобто строк дії договору лізингу, який, як правило, перевищує строк дії кредитних договорів, що дозволяє зменшити розміри щорічних лізингових платежів в порівнянні з аналогічними кредитними. Відповідно залізниці мають можливість оплати лізингових

платежів у міру одержання доходів від робіт або послуг, які виконані за допомогою цих об'єктів лізингу. Крім цього, відсутня необхідність довготривалого фінансування виробництва об'єктів лізингу та не відбувається одночасне вилучення обігових коштів у великих розмірах. Лізинг надає лізинго-одержувачу більш вагомий правовий статус, ніж статус позичальника при одержанні кредитних ресурсів (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 4.09*).

Насыщение экономики дополнительными деньгами при нулевой инфляции оказывает позитивное воздействие. Таке мнение высказал экономический аналитик М. Заблоцкий, отметив, что появление дополнительного денежного ресурса содействует снижению процентных ставок.

«С начала года средние процентные ставки по трехмесячным депозитам снизились на 5 %, а по годовым – на 2 %. Падение процентных ставок на протяжении весеннего и летнего периода – это частично сезонное явление. Ежегодно, начиная с осени и до конца года, процентные ставки растут. Однако в этом году банки накопили значительный запас гривневой ликвидности. Поэтому в текущем году мы не увидим такого резкого роста ставок по депозитам, как в прошлом году», – прогнозирует М. Заблоцкий.

Эксперт отметил, что накоплению гривневой ликвидности в системе способствовали в основном два фактора: приток валюты в страну и выпуск денег под правительственные облигации.

М. Заблоцкий подсчитал, что за первое полугодие 2013 г. в Украину пришло 2 млрд дол., которые выкупил НБУ, взамен выпустив в оборот дополнительную гривну. За тот же период прошлого года в Украине наблюдался отток валюты в размере 1 млрд дол. С начала нынешнего года НБУ также выпустил в оборот 32 млрд грн в обмен на облигации внутреннего государственного займа.

«Поскольку инфляция остается на уровне близком к нулю, увеличение количества гривны в обороте является абсолютно приемлемым и даже желательным. Поэтому НБУ пока мо-

жет совершенно спокойно и далее проводить текущую монетарную политику», – сказал эксперт (*РБК-Україна* (<http://finance.rbc.ua>). – 2013. – 4.09).

Банковская система Украины за последние годы накопила достаточный запас прочности, который позволит ей противостоять негативным экономическим тенденциям. Такое мнение высказал экономический аналитик М. Заблоцкий.

«Сейчас банковская система имеет достаточный запас прочности. Объем гривневой ликвидности находится на почти рекордном уровне около 60 млрд грн. Украинские банки разместили на текущих счетах иностранных банков 7,5 млрд дол., что втрое больше, чем в докризисный период. Таким образом, у банков есть достаточно средств, чтобы относительно безболезненно справиться с сезонным оттоком депозитов в конце года. Норматив адекватности регулятивного капитала в среднем по всей банковской системе составляет 18 %, а до кризиса 2008 г. было 13 %», – подчеркнул М. Заблоцкий.

По его мнению, одним из ключевых факторов риска для стабильной деятельности некоторых банков являются их ключевые владельцы – крупные финансово-промышленные группы. Переживая не лучшие времена, они могут «выкачивать» из подконтрольных финансовых учреждений средства для поддержки убыточных бизнесов.

«Значительная часть банков входит в состав финансово-промышленных групп, при этом некоторые ФПГ находятся в очень плохом финансовом состоянии. Банки могут быть использованы для поддержки связанного убыточного бизнеса, что значительно снизит уровень их надежности», – предупреждает эксперт (*РБК-Україна* (<http://finance.rbc.ua>). – 2013. – 4.09).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Україна впала на 11 позицій до 84 місця у рейтингу «World Economic Forum» про конкурентоспроможність економік світу 2013–2014 рр. Рейтинг опубліковано у відкритому доступі на сайті WEFForum.

«Після деяких покращень у минулому році, Україна падає на 11 місць до 84-ої позиції в Global Competitiveness Report в цьому році», – сказано у звіті.

При цьому наголошується, що «у цілому, Україна зберігає свої конкурентні переваги».

«Ці результати базуються на великому розмірі ринку України (38-е місце в рейтингу за цим показником серед країн) і міцної освітньої системи, яка забезпечує легкий доступ до всіх рівнів освіти (Україна на 43-му місці з вищої освіти та навчання, і 57-му – з початкової освіти)», – відзначають експерти.

«Для вирішення важливих проблем у майбутньому Україні необхідно вийти на більш стабільне економічне зростання», – наголошується в дослідженні.

«Можна стверджувати, що найбільш важливою проблемою країни є необхідність капітального ремонту його інституційної структури, яка страждає від бюрократизму, відсутності прозорості і фаворитизму», – сказано в Global Competitiveness Report.

За обсягом ВВП Україна займає 53 позицію. За рівнем ВВП на душу населення – 92 місце (3877 дол.) (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 4.09).

«Газпром» переніс термін початку будівництва газопроводу «Сила Сибіру» в Китай. Про це пишуть «Вести економіка» з посиланням на «Ведомости».

Як повідомляється, газопровід «Сила Сибіру» зв'яже газоконденсатні родовища Якутії з Владивостоком. Проте «Газпром» поки не уклав угоду з китайською CNPC. Саме тому початок будівництва газопроводу відкладено.

«Газпром» не впевнений, чи вдасться підписати угоду з Китаєм до кінця року. По газопроводу «Сила Сибіру» мають намір поставляти до 38 млрд куб. м газу на рік. Вкладення в Східну програму, включаючи розробку Чаяндінського родовища та будівництво газопроводу «Сила Сибіру», оцінюють у 60 млрд дол.

У жовтні 2009 р. «Газпром» і CNPC підписали рамкову угоду про основні умови постачання до 68 млрд куб. м російського газу в Китай щорічно.

У вересні 2010 р. підписані розширені основні умови поставок газу в Китай. У березні 2013 р. компанії підписали меморандум про взаєморозуміння за проектом трубопровідних поставок природного газу до Китаю по «східному» маршруту (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 4.09).

Дочка «Газпрому» компанія Gazprom Germania підписала договір про придбання мережі заправних станцій у німецької компанії Ferngas Nordbayern. Про це йдеться у повідомленні Gazprom Germania, передає Quote.rbc.ru.

Як повідомляється, з 1 вересня 2013 р. компанія стала власником 12 газозаправних станцій, що належали баварській енергетичній компанії FGN, яка веде діяльність в Південній Німеччині.

До кінця 2013 р. мережа газозаправних станцій Gazprom Germania в ФРН налічуватиме 23 станції.

Як наголошується в повідомленні, у даний час у цілому в Німеччині зареєстровано близько 100 тис. автомобілів, що працюють на природному газі, і їх кількість зростає.

Згідно з даними Федерального автомобільного управління країни, у першій половині 2013 р. було зареєстровано рекордну кількість таких автотранспортних засобів, яка досягла 4,3 тис. одиниць.

Gazprom Germania була заснована в 1990 р. У даний час вона є міжнародною групою, яка складається з 40 компаній, що здійснюють діяльність більш ніж в 20 країнах Європи, Азії та

Північної Америки. Оновними напрямками діяльності компанії є торгівля природним газом, його зберігання, а також реалізація газу в якості моторного палива (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 3.09).

Отрицательное сальдо торгового баланса США в июле 2013 г. повысилось по сравнению с пересмотренным значением за июнь 2013 г. на 13,3 % – до 39,15 млрд дол. Такие данные опубликовало Министерство торговли США.

Аналитики прогнозировали дефицит на уровне 38,7 млрд дол.

В июне 2013 г. отрицательное сальдо торгового баланса США, согласно пересмотренным данным, составило 34,54 млрд дол. (ранее сообщалось, что оно составило 34,22 млрд дол.).

В июле 2013 г. объем импорта США составил 228,59 млрд дол., повысившись на 1,6 % к предыдущему месяцу, объем экспорта – 189,45 млрд дол., то есть на 0,6 % меньше, чем в июне. При этом в годовом исчислении (к июлю 2012 г.) импорт США вырос на 0,8 %, а экспорт увеличился на 3,3 % (*РБК-Україна* (<http://tek.rbc.ua>). – 2013. – 4.09).

Компанія Italia Ukraina Gas Spa уклала контракт з компанією «Газенерго Україна» на експорт природного газу з України у другому півріччі 2013 р. Про це повідомило інформоване джерело, передають «Українські новини».

За його словами, 9 квітня 2013 р. IUGAS підписала договір з «Газенерго Україна», що передбачає поставку на адресу італійської компанії 750 тис. куб. м газу на місяць для подальшого експорту. Співрозмовник зазначив, що постачання станом на вересень ще не почалися, оскільки експортні обсяги не були включені до прогнозного балансу надходження і розподілу газу.

Приватне акціонерне товариство «Газенерго Україна» володіє більше 50 % газодобувних підприємств «Укрнафтогазінвест» (Івано-Франківська область) і «Трубопласт» (Львів).

100 % акцій «Газенерго Україна» належать зареєстрованій в Римі Compagnia Generale Indrocarburi Srl. (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 4.09).

В Китае стоит ожидать роста производства нержавеющей стали. Такое мнение высказали в China Special Steel Enterprises Association.

Как ожидается, к 2020 г. объемы выпуска нержавеющей стали в стране достигнут 25 млн т.

К слову, ранее аналитики MEPS предположили, что объемы производства нержавеющей стали на мировом рынке в 2013 г. достигнут рекордного уровня в 36,4 млн т. При этом эксперты отмечают, что в условиях избыточного предложения спрос на большинство ведущих рынков нержавеющей стали остался ниже докризисного уровня.

По оценкам специалистов, в этом году большая часть стран продемонстрирует незначительный рост объемов производства либо некоторое снижение. В КНР выпуск продукции вырастет на 7 %, а в Южной Корее и на Тайване производство наоборот уменьшится (*Минпром (<http://minprom.ua>). – 2013. – 4.09*).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 67

Бюлетень підготували:

О. Ворошилов, С. Горова, О. Бусол, В. Бондаренко

Редактори: Т. Дубас,

О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп’ютерна верстка:

В. Бондаренко

Підп. до друку 5.09.2013.

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обл.-вид. арк. 2,58. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.